

Analýza uměleckého textu

1. Zasazení výňatku do kontextu díla:

- Lyrická báseň, která zachytuje vzpomínky na otce přes jeho dýmku
- Je to celá báseň a ne výňatek

2. Téma a motiv:

- Téma
 - vzpomínky na otce a vyrovnávání se se ztrátou
- Motivy
 - dýmka, kouř, obláček, vzpomínky, pavlač, maminka

3. Časoprostor:

- Prostor
 - domácí prostředí (pavlač, okno)
- Čas
 - večer, současnost vs. minulost (vzpomínky)

4. Kompoziční výstavba:

- Báseň složená z několika slok (strof)
- Opakující se refrén "Obláček namodralý ..." (3x)
- Obecně retrospektivní, ale chronologická výstavba s prolínáním minulosti a přítomnosti

5. Literární druh a žánr:

- Literární druh
 - lyrika
- Žánr
 - lyrická vzpomínková báseň

6. Lyrický subjekt:

- Ich-forma, osobní výpověď potomka vzpomínajícího na otce

7. Postava:

- Tatínek (již nežijící)

- Maminka (žijící, truchlící)
- Lyrický subjekt (vypravěč)

8. Veršová výstavba:

- Pravidelný rým
- Střídavé schéma
- Pravidelný rytmus

9. Jazykové a umělecké prostředky:

- Metafory
 - "dýmka je posázena samými perlami" (slzy na dýmce)
 - "obláček namodralý tiše se rozplýval" (kouř jako symbol vzpomínek)
- Personifikace:
 - "dýmka leží"
- Zdrobněliny:
 - "měchuřinka"
 - "trošičku"
 - "pytlíčku"
- Refrén:

"Obláček namodralý tiše se rozplýval,
to, co jsme milovali, milovat budem dál."
- Citově zabarvená slova:
 - "tatínek"
 - "maminka"
- Kontrast:
 - minulost vs. přítomnost
 - "nezavání" vs. "voní po kvítí"

Analýza neuměleckého textu

1. Hlavní myšlenka textu:

- Porovnání zdravotních rizik kouření dýmky versus cigaret a vyvrácení mýtu o tom, že kouření dýmky je zdravější alternativou

2. Komunikační situace:

- Účel
 - informovat čtenáře o zdravotních rizicích kouření dýmky

- Adresát
 - široká veřejnost, zvláště pro kuřáky nebo lidi, který by chtěli kouřit dýmku
- Forma
 - populárně-naučný článek

3. Funkční styl:

- Publicistický styl s prvky odborného stylu
- Informativní a přesvědčovací funkce

4. Slohový útvar:

- článek s prvky úvahy
- kombinuje subjektivní názory s objektivními fakty a výzkumy

5. Jazykové prostředky:

- spisovný jazyk
- odborné termíny: "ischemická choroba srdeční"
- obrazná vyjádření
- přesvědčovací prostředky